

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

De heer S. Dekker

p/a:

<https://www.internetconsultatie.nl/transparantiemaatschappelijkeorganisaties/reageren/>

Betreft: Consultatie Conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties

Hilversum, 8 februari 2019

Geachte heer Dekker,

Graag maken wij vanuit Stichting Urgente Noden Nederland (SUNN) gebruik van de gelegenheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel "Transparantie maatschappelijke organisaties" dat vlak voor de Kerstdagen in consultatie is gegaan.

SUNN vraagt u af te zien van het wetsvoorstel

SUNN is de ontwikkelorganisatie van SUN-noodhulpbureaus in Nederland, momenteel zijn er 26 SUN-noodhulpbureaus actief in ruim honderd gemeenten. In gezamenlijkheid honoreren zij duizenden aanvragen en stellen ettelijke miljoenen aan noodhulp in Nederland ter beschikking. Deze miljoenen komen bij donateurs vandaan die soms openlijk, maar vaak ook anoniem doneren. Wij maken ons ernstige zorgen over de gevolgen van uw concept-wetsvoorstel dat regelt dat een donateur, of dat nu een privépersoon is of een instelling, die jaarlijks 15.000 euro of meer doneert aan een goede doelen organisatie, met naam en toenaam openbaar vermeld moet worden.

Ondanks alle voorzieningen die Nederland rijk is, hebben sommige mensen toch urgente financiële problemen. Deze mensen kunnen via dienst- en hulpverleners noodhulp aanvragen bij een Stichting Urgente Noden (SUN) bureau. SUNN brengt het SUN-format van publiek-private en tripartiete samenwerking lokaal tot stand. Zo zorgen wij er samen met gemeenten, donateurs, dienst- en hulpverleners voor dat niemand meer tussen wal en schip hoeft te raken. Met een gift voorkomen SUN-noodhulpbureaus veel persoonlijk leed en maatschappelijke kosten, en verbeteren zij kwaliteit van leven omdat deze werkt als vangnet of springplank voor personen met urgente noden. SUNN kent een rijke traditie die terug gaat tot 1914 en is lid van de vereniging van vermogensfondsen: FIN. Meer informatie over onze geschiedenis en werkwijze is te vinden op onze website: www.sunnederland.nl. Het geld dat SUN-noodhulpbureaus als noodhulp ter beschikking kunnen stellen aan inwoners van ruim 100 gemeenten in Nederland is zonder de giften vanuit donateurs niet mogelijk. Door uw wetsvoorstel zou het kunnen dat donateurs hun private geld niet langer als giftenbudget in ons SUN-format zullen steken, of onder het bedrag van €15.000 willen blijven -terwijl zij nu veel ruimhartiger doneren- omdat zij anders niet langer in de anonimiteit kunnen opereren. Deze handelswijze vanuit het Rijk kost niet alleen SUNN, maar ook de gemeenten en hun inwoners derhalve geld, omdat zij via SUN-noodhulpbureaus minder kunnen rekenen op additieve private gelden voor armoede, schulden en urgente noden.

Respecteer het recht om in stilte te geven

Het lokale giftenbudget van SUN-noodhulpbureaus bedraagt vele miljoenen en komt geheel tot stand door ruimhartige donaties vanuit vermogensfondsen, kerken, particulieren en het bedrijfsleven. Wij vrezen ten eerste dat uw wetsvoorstel donateurs zal gaan afschrikken om nog langer grote bedragen aan SUNN en de SUN-noodhulpbureaus te doneren. Het voorstel is wat ons betreft schadelijk voor hun privacy, kan schadelijk zijn voor hun veiligheid en heeft daarmee een negatieve invloed op de geefbereidheid in Nederland. Ook het recht om in stilte te geven wordt ernstig aangetast.

Inbreng SUNN ten behoeve van consultatie "conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties"

1

Wij vinden dit onacceptabel en verzoeken u af te zien van dit conceptwetsvoorstel om de volgende redenen:

1. Het voorstel is schadelijk voor privacy, veiligheid en geefbereidheid van donateurs

- Geven is een privéaangelegenheid die anderen niet aangaat. De privacy van donateurs moet gerespecteerd worden. Zij stellen geen prijs op naamsvermelding. Het publiceren van naam en woonplaats is bovendien in strijd met de filosofie achter de privacywetgeving die vorig jaar nog is uitgebreid en aangescherpt onder de AVG. Weldoeners geven hun donaties het liefst buiten de schijnwerpers en hebben er een hekel aan hun schenkingen aan de grote klok te hangen, zo valt te lezen in een onderzoek van de Vrije Universiteit uit 2011 (Wiepking&Boonstoppel).
- Als donateurs met een gift boven de 15.000 euro publiekelijk bekend worden gemaakt, lopen zij het risico ongewenst benaderd te worden (variërend van bedelverzoeken tot diefstal, of ernstiger vormen van bedreiging).
- Dit conceptwetsvoorstel ziet ook op ontvangsten uit nalatenschappen. Publiekelijk bekendmaken van deze nalatenschappen tast ook de privacy van erflaters aan.
- Dit voorstel schrikt donateurs af om nog grote bedragen te geven of na te laten en doet afbreuk aan de geefbereidheid van onze bestaande en toekomstige donateurs.
- De mogelijkheid om een ontheffing aan te vragen is een doekje voor het bloeden. Het zorgt voor administratieve lasten voor onze organisatie en de overheid. Van de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen zullen wij steeds gebruik moeten maken. Wij denken dat het systeem bij de overheid dan ook volledig verstopt raakt.

2. Het is onduidelijk welk probleem wordt opgelost en wat de omvang van dit probleem is.

- Natuurlijk willen wij ook dat in onze rechtsstaat ondermijnend gedrag wordt tegengaan. De begrippen: 'Onwenselijke gedragingen' en 'onwenselijke beïnvloeding' worden echter niet nader gedefinieerd en zijn daarmee te breed interpreteerbaar.
- Giften van goede doelen organisatie aan een andere goede doelen organisatie vallen eveneens onder dit wetsvoorstel zonder dat de wetgever onderbouwt wat daarvan het probleem is, of wat daar 'onwenselijk' _aan is.
- Organisaties die niet bonafide zijn en kwaad willen kunnen deze regelgeving gemakkelijk ontwijken en zoeken naar andere wegen (bijvoorbeeld via bedrijven of crypto-currency).

3. Het voorstel is buiten proportie en is 'schieten met een kanon op een mug'

- De grote groep bonafide organisaties lijdt dan onder, vermoedelijk, slechts enkele organisaties waar mogelijk het probleem zit. Daarmee is deze maatregel disproportioneel voor onze organisatie (en voor de hele sector) en zien wij dit conceptwetsvoorstel als een typisch voorbeeld van "schieten met een kanon op een mug".
- Doeltreffend beleid betekent dat de categorie van organisaties die de minister op het oog heeft nauwkeurig omschreven moet worden. Pas dan kunnen doeltreffende maatregelen genomen worden die alleen voor die organisaties gelden.
- De minister zadelt de hele sector op met een onmogelijk uitvoerbaar en handhaafbaar conceptwetsvoorstel met alle negatieve effecten van dien.

4. Er is al afdoende wet- en regelgeving, deze moet alleen gehandhaafd te worden.

- Voor de bestrijding van rechtsstaat ondermijnend gedrag zijn al voldoende wettelijke instrumenten voorhanden, die doeltreffender zijn zoals het strafrecht, de Wwft, De Wft, en de MOT.

- Donateurs kunnen helemaal geen invloed 'kopen' of 'afdwingen' met hun donaties. De ANBI-status met bijbehorende "checks en balances" waarborgt de onafhankelijke positie van bestuurders.
- Bovenop de ANBI eisen zijn er in de filantropie diverse vormen van zelfregulering die de transparantie vergroten en malafide gedrag tegengaan, zoals de toetsing aan de FIN Code Goed Bestuur en de CBF-Erkenningregeling.

5. Het voorstel druist in tegen het belang dat de overheid toekent aan goede doelen

- Het conceptwetsvoorstel vloeit voort uit een ambitie in het regeerakkoord. In datzelfde regeerakkoord staat ook dat 'de vele positieve krachten in onze samenleving van burgers, verenigingen en geloofsgenootschappen' ruimte verdienen.
 - Hiermee laat het kabinet zien volstrekt terecht gevoelig te zijn voor de oproep van de sector (Manifest Filantropie) om filantropie w.o. goede doelen te erkennen als een belangrijk fundament voor maatschappelijke binding en actief burgerschap.
- Het belang dat het kabinet toekent aan de sector blijkt ook uit het faciliterende en stimulerende overheidsbeleid, zoals bijvoorbeeld het handhaven van de giftenaftrek en de Geefwet.
- Het conceptwetsvoorstel is dus volkomen in tegenspraak met wat in het regeerakkoord staat en met ander overheidsbeleid dat een goede werking van goede doelen juist wil bevorderen.

Resumerend

Wij maken ons grote zorgen over de negatieve effecten van dit conceptwetsvoorstel. Wij vinden het onbegrijpelijk dat een overheid die grote waarde toekent aan het werk van goede doelen, dergelijke drempels opwerpt. Nogmaals; wij vinden dit onacceptabel en verzoeken u volledig af te zien van dit conceptwetsvoorstel.

Mocht u in een persoonlijk gesprek of tijdens een werkbezoek aan een SUN-noodhulpbureau -dat we graag voor u organiseren- verder van gedachten willen wisselen over onze standpunten en mogelijke alternatieven dan horen wij dat graag en zijn wij vanzelfsprekend van harte bereid u nadere toelichting te geven.

Hoogachtend namens bestuur en directie SUN Nederland,

Nathalie Boerebach
directeur

Thijs Malmberg
voorzitter